

LIETUVOS RESPUBLIKOS VAIKO TEISIŲ APSAUGOS KONTROLIERIUS

Seimo narei Gerb. A. Zuokienei
Gedimino pr. 53, Vilnius

2011-04-18 Nr. 01-2-519

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS DARBO KODEKSO 214 STRAIPSNIO

Vaiko teisių apsaugos kontrolierė susipažino su Jūsų 2011-03-07 prašymu (persiųstas Lygių galimybių kontrolieriaus tarnybos (gautas 2011-03-22, reg. Nr. AP-16) ir pagal kompetencija teikia nuomonę.

Lietuva, kaip ir kitos Jungtinių Tautų Vaiko teisių konvencijos dalyvės, įsipareigojo gerbti ir garantuoti visas Konvencijoje numatytas teises kiekvienam vaikui, be jokios diskriminacijos, nepriklausomai nuo vaiko, jo tėvų arba teisėtų globėjų rasės, odos spalvos, lyties, kalbos, religijos, politinių ar kitokių pažiūrų, tautybės, etninės ar socialinės kilmės, turto, sveikatos ar kokių nors kitų aplinkybių ir imtis visų reikiamų priemonių, kad vaikas būtų apsaugotas nuo bet kokios diskriminacijos ar bausmių dėl vaiko tėvų, teisėtų globėjų ar kitų šeimos narių statuso, veiklos, pažiūrų ar įsitikinimų. Pagrindinio nacionalinio vaiko teisių apsaugą reglamentuojančio teisės akto - Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo 4 straipsnio 3 dalis taip pat skelbia, kad kiekvienas vaikas turi lygias su kitais vaikais teises ir negali būti diskriminuojamas dėl savo arba savo tėvų ar kitų teisėtų vaiko atstovų lyties, amžiaus, tautybės, rasės, kalbos, tikėjimo, pažiūrų, socialinės, turtinės, šeimyninės padėties, sveikatos būklės ar kokių nors kitų aplinkybių.

Jungtinių Tautų Vaiko teisių konvencijos įgyvendinimo vadove pažymėta, kad reikalavimas panaikinti visų rūšių diskriminaciją nedraudžia teisėtos vaikų diferenciacijos įgyvendinant Konvencijoje nustatytas vaikų teises (Jungtinių Tautų Vaiko teisių konvencijos įgyvendinimo vadovas, Jungtinių Tautų vaikų fondas, 21 psl.). Taip pat pažymėta, kad Žmogaus teisių komitetas 1989 m. Bendrajame komentare pabrėžė, jog „teisių ir laisvių įgyvendinimas pagal lygybės principą nereiškia, kad kiekvienu atveju turi būti taikomos vienodos sąlygos“ Komitetas pažymėjo, kad „ne kiekvienu atveju skirtingų sąlygų taikymas yra diskriminacija, jeigu tokio diferencijavimo kriterijai pagrįsti bei objektyvūs ir jeigu jais siekiama teisėtų Konvencijos tikslų“ (Jungtinių Tautų Vaiko teisių konvencijos įgyvendinimo vadovas, Jungtinių Tautų vaikų fondas, 6 psl.).

Teisių diferenciacija – teisių saugos didinimas valstybės priemonėmis tiems asmenims, kurie patys objektyviai nepajėgia bent minimaliai užtikrinti savo pagrindinių teisių arba kurie vykdo specialias, tik su jų asmeniu susijusias pareigas visuomenei (pavyzdžiui, motinystė), ir tokių pareigų vykdymas yra pagrindas didinti jų teises (Lietuvos Respublikos Konstitucijos komentaras, 1 dalis, Teisės institutas, 218 psl.).

Atkreiptinas dėmesys, kad Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo 22 straipsnyje įtvirtinta nuostata, jog valstybė remia šeimas (ypač gausias), auginančias ir auklėjančias vaikus, įstatymų nustatyta tvarka skirdama išmokas vaikams ir pašalpas, suteikdama tėvams tikslines atostogas, teikdama kitokią pagalbą ir lengvatas.

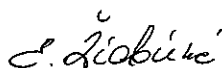
Lietuvos Respublikos darbo kodekso 214 straipsnis suteikia papildomas lengvatas (suteikiama papildoma poilsio diena per mėnesį arba sutrumpinamas darbo laikas per savaitę) asmenims, auginantiems neįgalų vaiką iki šešiolikos metų ir asmenims, auginantiems du vaikus iki dvylikos metų, o auginantiems tris ir daugiau vaikų iki dvylikos metų suteikiamos dar didesnės lengvatos.

Valstybė yra įsipareigojusi skatinti būtent tas šeimas, kurios augina daugiau negu vieną vaiką, suteikdama joms papildomas lengvatas. Darytina prielaida, kad tokia įstatymų leidėjo pozicija (labiau remti šeimas auginančias daugiau kaip vieną vaiką) įtakota ekonominių priežasčių (biudžeto pajamų sumažėjimas), su darbo organizavimo susijusiomis problemomis ir kt.

Sutinkame, jog kiekvienam vaikui labai svarbus bendravimas su tėvais ir siektina, kad jis būtų kiek galima intensyvesnis. Vaiko teisių apsaugos kontrolierės nuomone, lengvatų (papildomų atostogų) suteikimas visiems tėvams, nepriklausomai nuo šeimoje augančių vaikų skaičiaus, atitiktų teisėtus vaiko interesus.

Pagarbiai

Vaiko teisių apsaugos kontrolierė

Edita Žiobienė

